
Memo claim sport, zekerstellen continuïteit sportinfrastructuur

Besluit

Kabinet wordt gevraagd om de intentie uit te spreken om te komen tot:

- 110 miljoen aanvullende compensatie voor de sportsector (sportbonden, sportverenigingen en sportaanbieders) voor het waarborgen van de continuïteit van de sportinfrastructuur. Hiermee kunnen de voornaamste problemen als gevolg van COVID-19 maatregelen voor ruim 800 zwembaden, ruim 50 sportbedrijven en ruim 24.000 sportverenigingen worden weggenomen.

Waarom een sectorspecifiek steunpakket voor de sport?

1. Sportinfrastructuur een belangrijke drager voor (langzaam opstartend) Nederland
 - Elke week zijn er 10 miljoen Nederlanders op en rond de velden te vinden. Kinderen zitten op hockey, voetbal, atletiek of judo. Jongvolwassenen vinden we terug in de sportschool, ouderen zijn lid van de wandel- of bridgeclub. Sport brengt mensen veel. Het houdt ze gezond, weerbaar en fit, brengt ontspanning, saamhorigheid en een sociale omgeving.
 - Sport zorgt voor een vitale en weerbare bevolking en draagt nadrukkelijk bij aan de volksgezondheid.
 - Vanaf 29 april mag de jeugd tot en met 18 jaar weer op de buitensportaccommodaties sporten. Het kabinet heeft gemeenten gevraagd om de regie te nemen bij het heropenen van de buitensportaccommodaties in overleg met de sportverenigingen.
 - Clubs worden gestimuleerd om ook niet-leden deel te laten nemen zodat "zoveel mogelijk kinderen" kunnen participeren.
 - De sport pakt dit verzoek met verve op en dit onderstreept de kracht en betekenis die de unieke sportinfrastructuur in ons land heeft. Nu als belangrijke drager van de aanpak van het kabinet om Nederland weer langzaam te laten opstarten. Juist deze infrastructuur staat nu onder druk vanwege de corona crisis.
 - Gelet op onder meer de door het Rijk gevraagde extra inzet van de sportsector en algemene beschikbaarheid van de sportinfrastructuur in deze Coronacrisis ligt het in de rede om de sportsector aanvullend tegemoet te komen.
2. Rijksbrede maatregelen niet passend voor de sportsector
 - De sport kenmerkt zich door een publiek/privaat karakter, zonder wettelijke basis, georganiseerd in verenigingen, zonder winstoogmerk, met een maatschappelijke taak die drijft op vrijwilligers. Die kenmerken maken dat de rijksbrede maatregelen niet passend zijn:
 - Borgstellingen/leningen zijn niet op hen van toepassing omdat ze niet gezien worden als onderneming.
 - De TOGS regeling is vaak niet in bereik omdat de omzetsderving en doorlopende kosten onder de € 4.000 blijven. Schatting is dat "slechts" 2.500 amateur sportverenigingen voldoen aan de voorwaarden van de TOGS. Dus ruim 20.000 niet.
 - De NOW is niet goed passend voor sportverenigingen omdat zij werken met gebroken boekjaren langs de sportseizoenen. Daarbij is het werkgeverschap in de sport zo ingericht dat meerdere sportverenigingen onder één loonheffingsnummer werken. Daardoor kan het voorkomen dat zij als geheel Hierdoor hebben zij te weinig omzetverlies hebben om in aanmerking te komen voor de NOW. Hierdoor kunnen zij geen aanspraak maken op de NOW.
 - Daar waar de TOZO wel geschikt is voor zelfstandige sporttrainers, is dat niet het geval voor topsporters. Deze groep, die middels een contract bij de club of via prijzengeld inkomen vergaard, staat dikwijls niet ingeschreven als ZZP'er. De bijstand vormt ook geen passend vangnet omdat daar een sollicitatieplicht aan vast zit terwijl de sport al een fulltime baan is.
 - Daarmee zijn sportverenigingen een witte vlek binnen de bestaande regelingen ondanks dat zij een dragende functie voor de maatschappij hebben en hard worden geraakt door de corona maatregelen van het kabinet.
 - NB. Voor de commerciële sportaanbieders, eventorganisatoren en betaald voetbal organisaties zijn de rijksbrede maatregelen voor de korte termijn goed passend.

Waarom nu een sector specifiek steunpakket voor de sport?

1. De sport opent op 29 april haar deuren voor leden en niet-leden
 - Aan de sportsector is door het kabinet gevraagd om binnen een week tijd te organiseren dat zij de jeugd¹ weer kan ontvangen met in achtneming van de aanwijzingen van het kabinet en het RIVM.
 - Gemeenten en sportclubs zetten zich intensief in om dit overal in Nederland mogelijk te maken. Protocolen zijn ontwikkeld, trainingen worden uitgedacht, de routing op de club gewijzigd, ouders geïnformeerd, websites aangepast en de desinfect wordt ingekocht.
 - Dit alles om de leden, maar ook de niet-leden (!) te kunnen ontvangen.
 - Kortom de sport spant zich in, en maakt kosten, zonder dat daar inkomsten tegenover staan.
2. Acute zorgen om de continuïteit: blijvende inkomstenderving en doorlopende kosten
 - Grote aantallen sportverenigingen kampen met een stevige inkomstenderving. Zo zien tennisclubs de inschrijvingen voor de voorjaarscompetitie uitblijven. Kunnen turnverenigingen de contributie voor het laatste kwartaal niet factureren omdat ze geen trainingen aanbieden en kampen voetbal- en hockeyclubs met het wegvallen van kantine-opbrengsten van nu al ruim € 100 mln².
 - De exploitatie van sportclubs laat zien dat zij gemiddeld genomen voor 51% afhankelijk zijn van contributies en van 24% kantine-opbrengst in hun exploitatie³.
 - Ondertussen lopen de kapitaallasten van het tennispark door. Dient de turnvereniging de turntrainer door te betalen omdat die buiten de werking van de NOW valt en zorgt het wegvallen van de kantine-opbrengst voor een verlieslatende seizoensexploitatie bij veel voetbal- en hockeyclubs.
 - Bovendien hebben verenigingen weinig financiële reserves, want niet winst-beogend. En de kleine reserve die er is, is snel verdampt in de wetenschap dat er tijdens de zomerstop geen wedstrijden meer zullen plaatsvinden waardoor inschrijfgelden en kantine-inkomsten ook de komende maanden uitblijven.
 - Dit zorgt voor een grote financiële uitdaging voor verenigingen in de komende periode.

Hoe de sportinfrastructuur op korte termijn overeind te houden?

1. Sector aanspreken op hun zelfredzaamheid
 - NOC*NSF heeft vanuit haar reserve € 5 miljoen vrijgemaakt voor een noodfonds voor de sportbonden.
 - De KNVB heeft met haar sponsors en spelers van het Nederlands elftal een eigen fonds van €11 miljoen opgezet voor noodlijdende voetbalclubs.
 - VWS heeft het mogelijk gemaakt dat sportverenigingen kortlopende lage rente kredieten kunnen afsluiten bij banken door € 10 miljoen toe te voegen aan het vermogen van de Stichting Waarborgfonds Sport.
 - Leden geven goed gehoor aan de oproep om de contributie voorlopig door te laten lopen.
 - Met name commerciële sportaanbieders weten hun weg goed te vinden naar de rijksbrede regelingen.
2. Huren sportclubs kwijtschelden. Gemeenten compenseren voor inkomstendaling (€ 90 mln)
 - Huur is voor de meeste sportverenigingen de grootste doorlopende kosten post (50% van de totale kosten⁴). Deze huur zijn de clubs verschuldigd aan de gemeente of het gemeentelijk sportbedrijf.
 - Het gaat om jaarlijks € 360 miljoen⁵, € 30 miljoen per maand.

¹ In de tussentijd hebben de sporters van TeamNL onbezoldigd kinderen thuis in beweging proberen te houden

² Mulier Brancherapport Sportverenigingen 2018

³ Mulier Brancherapport Sportverenigingen 2018

⁴ Mulier Brancherapport Sportverenigingen 2018

⁵ CBS IV3 staten

- Met het kwijtschelden van de huur valt een grote kostenpost voor veel sportverenigingen weg, maar treedt tegelijkertijd een inkomstendaling bij de gemeenten op.
 - Deze compensatie is in lijn met de gesprekken tussen BZK, Financiën en VNG over gemeentelijke compensatie. Bijgaande compensatie is afgestemd en gemeld bij BZK.
 - Wij stellen voor om de gemeenten voor dit deel van de inkomstendaling te compenseren via een Specifieke Uitkering zodat zij de huren kwijtschelden en zo de continuïteit van de sportclubs waarborgen. Een Specifieke Uitkering omdat:
 - Sport geen wettelijke kader heeft en we zo waarborgen dat het budget ook echt voor dit doeleinde gebruikt wordt. (We kunnen dan communiceren dat geen enkele sportclub over de maanden april, mei, juni huur hoeft te betalen.
 - Met een SPUK kunnen we maatwerk leveren per gemeente.
 - Met een SPUK kunnen we met de gemeenten afrekenen.
3. **Subsidieregeling voor sportverenigingen die buiten TOGS vallen (€ 20 miljoen)**
- Sportverenigingen die de accommodatie niet huren maar zelf (gedeeltelijk) in bezit hebben, hebben te maken met de vaste lasten die dit eigendom met zich meebrengt.
 - In Nederland hebben 54% van alle verenigingen (circa 13.000) een verantwoordelijkheid voor (een deel van) het vastgoed en 40% (circa 10.000) is eigenaar van het clubhuis⁶.
 - Grotere verenigingen (circa 2.500) hebben voldoende hoge omzetsderving en doorlopende kapitaallasten om in aanmerking te komen voor de TOGS.
 - Circa 7.500 in omvang kleinere verenigingen voldoen echter niet aan de voorwaarden terwijl ook bij hen de lasten doorlopen terwijl de inkomsten veel lager zijn dan begroot.
 - Daarom is het voorstel om voor deze verenigingen een subsidieregeling te maken gelijksoortig aan de TOGS waarin deze sportclubs eenmalige tegemoetkoming van € 2.500⁷ krijgen.

Concluderend

Met dit maatregelen pakket ter hoogte van **€ 110 miljoen** wordt de continuïteit van de unieke sportinfrastructuur van Nederland voor de breedtesport gewaarborgd. Dat is wat vanuit de rijksoverheid voor de dragende rol die deze sector speelt in het weer op gang brengen van Nederland én in het gezond en fit houden van de bevolking, het minimale wat verwacht mag worden.

NB1. De financiële gevolgen voor de topsport, de commerciële sportaanbieders, het betaald voetbal en voor organisatoren van sportevenementen zijn in deze beschouwing niet meegenomen. Voor deze groepen is een uitgebreidere analyse nodig. Enerzijds om de impact van de crisis voor dit deel van de sector goed in beeld te krijgen, anderzijds om te kunnen bepalen of overheidssteun hiervoor opportuun is.

NB2. Het steunpakket van € 110 miljoen is benodigd om aan de acute nood van sportverenigingen tegemoet te komen. Indien de corona maatregelen gedurende langere tijd worden gecontinueerd, is mogelijk aanvullende steun voor de sportverenigingen nodig om de unieke sportinfrastructuur van Nederland te waarborgen.

⁶ Mulier Brancherapport Sportverenigingen 2018

⁷ Hoogte bedrag bepaald op basis van gegevens SWS <https://sws.nl/>